

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... — 16 kor.
 Negyedévre... — 4 „
 Helyben hához hozva:
 Egész évre... — 20 kor.
 Negyedévre... — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... — 24 kor.
 Negyedévre... — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 éjszakai napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 8.

Lelkiismeretlen játék.

(Dr. H. L.) A belügyminiszteri ügyvivő jól tudja, hogy az általános választói jogot, abban a formában, amelyben ő hirdeti, belátható időn belül még a mainál százezerszer népszerűbb kormány sem lenne képes megvalósítani. Annál kevésbé hivatkozhatik rá, ígérgetheti olyan alkotmányellenes végrehajtóhatalmi vállalkozás, amilyen manap a Fejérvár-kabinet. És mégis előránczolgatja a kérdést, mert alkalmas hiszékeny lelkek, korlátolt emberek megtévesztésére, rosszhiszemű félrevezetésére, fölbujtására. Beleburcolja a nehéz problémát a magyar válság közepébe, ahol ugyanis temérdek a megoidandó föladat, az elintézendő ügy, csupán azért, hogy a zavart még nagyobbá, még kínosabbá tehesse, miután eleme a zavarosban halászás, amelytől még a mai képtelen helyzetben is remél valamit. Csodálatos optimizmus ez egyrészt, másrészt eléggé el nem ítélhető, kárhózkodó, könnyelmű játék.

Kristóffy tisztában van vele, hogy ehhez a vakmerő kísérlethez a király beleegyezését sohasem nyerhetné meg. És mégis, noha kezdettől fogva a trónra hivatkozik az egész kabinet, noha a nemzet megnyilatkozása, bizalmatlansága elől folyton az udvar oltalmazó palástja alá menekül, most mégsem tartja szükségesnek

a koronás király tetszése, vagy nem tetszése iránt érdeklődni. A belügyminiszter azt hiszi, elég, ha kijelenti, hogy mint magánember tette meg ígéretét. Ugy véli, ez a lapos frázis elég jó buvóhely, ha éppen felelősségre találják vonni. A kabinet előtt egy czél lebegett, amikor ezt a nyári czápat ráeresztette a válság vizeire, az, hogy a koalíciót az összes fölszínen levő, égetően sürgős, fontos, messzekiható kérdésekkel együtt elnyelje szőröstül-bőröstül. A belügyi ügyvezető csak a hatalmas ütőkártyát nézte, azt taksálta az általános választói jog kérdésében, amelylyel nagyot csaphat a koalíció asztalára. Ugy gondolja mai napig, hogy a furfangos sláger fejében aztán Bécs mindent meg fog bocsátani.

Még a hazafias, szorgalmas, jóra való keresztény munkások becsületes szervezetei nem részesültek soha abban a szerencsében, hogy miniszter hítja meg őket s parolázzék velük, noha már Széll Kálmán meghívta a gyermekvédelmi ankétre a munkások képviselőit. Akkor is mellőzték a keresztény szociálistákat, a szociáldemokratákat ellenben befogadták a tanácskozásba. De mi volt ez Kristóffy parádéjához képest, amelylyel kellő színpadi előkészületek után a nemzetköziet fogadta!

Ki hiszi el a kormánynak, hogy neki a szociáldemokraták igazán kellenek? Nincs ugyan a gusztusokról mit disputálni, másfelől a szociáldemokrácia ugyis

a liberáliszmus emlőin nőtt föl, mégis abszurdumnak látszik ez az ömlengő barátkozás. A kabinetnek nincsenek emberei, onnan veszi tehát segédcapatait, ahonnan lehet. Miután máshonnan nem lehet, hát az utca is jó. Jó addig, ameddig. A kormány ugyanis azt hiszi, hogy derék misszióját, az ellentétek sokat hangoztatott kiegyenlítését fényesen meg fogja oldani és még azután is sokáig, nagyon sokáig, talán az emberikor azon bizonyos legvégső határáig fog élni, uralkodni, növekedni és sokasodni. Akkor majd ráér segédcapatainak eltávolítására.

A híres vörös népvézerek is tisztában vannak ezzel. Mint Kristóffy, ők is látják, hogy a nagyhangú ígéretek közül egy betű sem fog megvalósulni. Bánja a kő. Nekik is a maguk érdeke az első és ki ne érné föl észszel, hogy az ilyen megszorult kormánnyal ápolt kebelbarátság kiváló előnyökkel járhat.

Nem értünk itt erkölcsi előnyöket, hiszen ki beszélne a téglaszín lobogó alatt erkölcsről, hanem igenis anyagi előnyöket, sápot, zsoldot, hasznot, bért, azt értünk. Ez az az oldala a kérdésnek, amely a nemzetközi munkásvezéreket legközelebből érdekli. A minisztérium ágenseknek használja őket, már pedig az ilyen ügy-
 nőknek busás a províziójuk.

Igy füstene a rideg, undorító valóság. De hogy is látna bele az a szegény elvakított munkásnép ezekbe a ravaszul elkevert kártyákba. Az elvadított mun-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Évfordulón.

Ha leszál az alkony, a néma féhomályba,
 Előnti szeliden az egész vidéket
 A mint elmerengve járok kinn a mezőn,
 Feljött lelkemben annyi sok emléket.
 Megkezdem a jelent — aztán a jövőre
 S az elmúlt időkre visznek az emlékek:
 Megjön anyám képe a képzelet szárnyán,
 Hogy itt a távolban vele így beszéljek.

És mondom. Hogy gyakran bejártuk a rétet
 Meghittén, nyájasan az áldott anyával,
 Lelkünk felvidítá a diéső természet,
 Az a sok szép virág, a zengő madárdal,
 Hogy vidáman tértünk be a kis patakhoz
 Megálltunk a parton egy kidőlt fa mellett:
 Onnan néztünk alá a futó habokra
 S figyelve hallgattuk: vajjon mit eszevegnek?

Elmondom, ha beteg s esetleg bús valék
 Ápoló kezekkel mellettem volt anyám
 S elűző bánatom ajkának egy szava,
 Vigasztaló szavát mintha még hallanám.
 Elmondom... És sokat, de sokat mondom el,
 De nem tudom mindazt elmondani így se,
 Amennyi őt s helyest éreztetett velem
 Igazán szerető... most porladó szíve.

És a míg így róla fájón emlékezem,
 Megered szememből a könnyek zápora

Elfogja szívemet egy keserves érzés,
 Mit elhunyt jó anyám emléke csalt oda.
 És e fájó érzés — szívem e mély sebe,
 Amelynél már talán mélyebb nem is lehet
 Ugy éget, úgy kínoz. Hisz ő volt egymaga.
 A ki e világon igazán szeretett.

S hogy áldott lelke felszállott az égbe,
 Magamra maradtam, egészen magamra.
 Megkönnyebbült szívem, ha a temetőben
 Réá borulhattam az ő sírhalmára,
 Hej, hogy ha most látná, minő sors lett részem,
 Üres a ház és kert, melynek ő volt lelke,
 Én pediglen távol, messze idegenbe —
 Szegénynek talán a szíve megrepedne.

Hantke Emil.

A mai világ.

Írta: Molnár Károly.

Giza és Margit együtt ültek a lugasban.
 Szájukban cigaretta égett és sűrűn eresztgették
 a karikázva elszálló füstöket. S miután fehér
 fogukkal jól összerágták a cigaretta tokját,
 egy jól utánzott férfias mozdulattal dobták el.
 S Giza utána tette:

— Ennyit érnek a mai férfiak.

— Természetesen — felelt Margit — előbb
 meggyújtjuk, azután égnek, elszívjuk s végre
 ejdobjuk... akár egy cigarettát! Ezen azután
 jót nevetett mindakettő...

A lugas felé egy férfi közeledett:

— Ép magukról beszélünk — kiáltott
 teleje Margit. A férfi a lugasba ért, meghaj-
 totta magát s ugy mondta:

— Milyen nagy öröm és megtiszteltetés.
 — Margit felállott s bemutatva a férfit Gizának:
 — Gróf Teleszky Aladár — s hozzátette —
 tudod, akiről annyit beszéltem neked.

— Ah, az az elegáns gavallér, igazán nagyon
 örülök — lelkesedett Giza. S míg a gróf Mar-
 gittal beszélgetett, ő sorba vette szemével a
 férfit. Megállapította, hogy: az arca napsütött
 barna, a szeme sárgás, a fogai meddig látsz-
 nak ki, ha nevet stb. E szemle után, különösen,
 mivel látta, hogy a társalgás kezd felakadni;
 odafordult a férfihez:

— Gróf ur mondjon valami érdekes ujsá-
 got, valami érdekeset, amin nevetni lehet. Na
 mondjon — és kezét rátette a vállára.

— Hát kérem a legnagyobb érdekes ujság;
 hogy a »kis báró« barátom automobilja délelőtt
 elütött egy kuldus asszonyt. A báró kirepült
 és mégsem lett semmi baja, asszony nem tudott
 az utból elrepülni: elrepült hát a lelke. Szelle-
 mesen érdekes? Mi? — És elkezdett nevetni.

Egy ember jött, arca csak úgy duzzadt
 az életerőtől. Bekiáltott, hogy:

— Szép virágokat tessék venni! A gróf
 behívta s miután megvette összes virágját
 kérdezte:

— Mondja csak kedves barátom, van
 magának felesége?

— Van — felelt az ember — a komának

kástömeg csak azt a vörös posztót látja, amit a müdühöngő vezérek elébe tartanak. Csak azt hiszi el, amit a rosszakaratu bujtogatók fejébe vernek. Most is tele torokkal szavalják, hogy ime kétszázötven népgyűlésen fáradoznak a munkásnépért, ezernyi ezer röpiratot és plakátot adnak ki, megint a munkásnépért, egyszóval a munkások érdekeinek egyedüli, önzetlen szószólói csak ők, rajtuk kívül senki más.

Valóban elszomorító ez a lelkiismeretlen játék, amelyet a törvénytelen kormány a szociáldemokrata kolompokkal a nemzet rovására, a tanulatlan népretegek felrevezetésével folytat. Sajnos, Nagyváradnak is lesz része ebben a szemfényvesztésben, valószínűleg éppen a nemzeti ünnepen, Szent István király napján, amikor a nemzetközies ünneprontó gyűlést meg tartani szándékoznak.

Keresztény szociálisták, keresztény munkásegyletek, jöjjen el mindenütt a ti országotok!

A politikai válság.

Tisza István nyilatkozik. Felhívja a szabadelvű pártot, hogy maradjon együtt és tegye lehetővé a 67-es pártok koalícióját. Ez a nap eseménye — de a mely már nem okoz emóciót.

Elmultak azok az idők, a mikor az erős-kéz nimbusza Tisza minden szavát profétai kijelentéssé tette pártja előtt. Utolsó kijelentése, a melyet egyhangú lelkesedéssel fogadott pártja, az volt, nem kívánja saját személyében a pártot lekötöni. Ezt annyira megfogadták, hogy rögtön akut lett a párt feloszlása. Most látja Tisza, hogy mennyire szófogadók voltak hívei, sietne is előbbi szavait visszazivni, de már késő. A szabadelvűpárt felszabadult a Tisza név nyomása alól s most igyekszik kiki meg-

menteni a mit lehet. A párt elsüllyed, az egyesek sietnek jobb hajókra átszállani.

Tisza szövege csak a liberális párt bomlását fogja siettetni.

Tisza a liberális párthoz.

A volt miniszterelnök következő felhívást intézte a szabadelvű párt tagjaihoz:

A 67-es pártok egyesülésének eszméje mind jobban előtérbe lép s a dolgok logikájának sulya alatt napról-napra szaporodik azok száma, a kik az országot fenyegető katasztrófa elhárítását ezen az uton keresik. Ez egyesülés kétféle módon képzelhető. Ugy, hogy a koalícióhoz tartozó hatvanhetesek helyezkednek oly álláspontra, mely kiátást nyújt a válság megoldására.

Ez esetben az egész szabadelvűpárt közreműködésével jöhet létre az új pártalakulás; annak a szabadelvűpárt szervezete nem fogja utját állani s azért, hogy ezen megoldást előmozdítsa, senkinek sem kell a pártból kilépnie. De képzelhető úgy is a dolog, hogy a szabadelvűpárt tagjai a koalíciós program támogatására vállalkozzanak, vagyis egy vagy más formában, nyíltan, vagy leplezetten a katonai követelésekért folyó s ma már törvényellenes mederbe csapott küzdelemhez csatlakozzanak. Lehetséges ez? Régi meggyőződésünkhöz híven csak ez év tavaszán mondtuk ki közheyllyessel fogadott egyhangú határozattal, hogy hazafias örömmel fogadnók ugyan, ha ő felsége a hadsereg vezény- és szolgálati nyelvére vonatkozó alkotmányos fejedelmi jogait a nemzet régi óhajta szerint gyakorolná, de óva intjük a nemzetet, hogy ennek követelése által a nemzet egdrágább érdekeit károsító, a nemzet sorsát kockáztató válságot elő ne idézzen.

Ez volt az ok, amelyért a koalícióhoz nem csatlakoztunk, annak politikáját nem helyeseltük s e politika elitélése benne van a Fejérváry kormányval szembeni bizalmatlanságukat kifejező határozati javaslatban is. Ezt a javaslatot a párt szintén egyértelműleg fogadta el s azok adtak helyeslésüknek a legmelegebb hangon kifejezték, kik a mai lépési mozgalmat kezdeményezték. És már most nézzük: történt-e olyas valami azóta, ami meggyőződésünk megváltoztatására bírhatna?

Azóta két dolog történt. Mindaz, amitől tartottunk, mindaz, amiért katonai követelések felállítását és erőltetését helytelenítettük, fájdalom, nagyon is igaznak bizonyult. Zátonyra jutottunk, tehetetlenül, dezorganizálva vergődik a nemzet s mindennap tetézi azt az anyagi és erkölcsi kárt, mit a koalíció végzetes politikájának köszönhetünk. És történt még valami. A koalíció első ballépését bünnel határos újabb hibával tetézte. Elhagyta a törvényes tért s a törvénytörések egész sorozatába viszi bele a törvényhatóságokat és a községeket. Ezek az események normális észjárással bíró embert nem bírhatnak arra, hogy a szabadelvűpártnak ezelőtt hat héttel vallott meggyőződését a koalícióval cserélje fel. Akik akkor a párttal szavaztak s most a magyar vezényszó követeléséhez csatlakoznak, vagy akkor jártak el meggyőződésük ellenére, vagy most nyomják el magukban jobb meggyőződésüket. S ha némelyek hazafiai aggodalmaik szülte töprengéseik között erre a lépésre gondolnak, úgy ezt csakis abban a hitben tehetik, hogy meggyőződésük ezen feláldozása által a békés kibontakozásnak tesznek szolgálatot.

A végzetes tévedés éppen ebben rejlik. Hiszen, ha egy magát hatvanhetesnek nevező tábor a koalíció katonai követeléseinek zászlaja alatt egyesül, az nem előbbre viszi a kibontakozás felé, de visszalök attól s még komorabbá, még reménytelenebbé teszi a helyzetet.

Pártunk bomlása, tagjainak szertehullása csak radikálisabb irányba tolhatja a koalíciót. Együttmaradásunk s azon világos kijelentésünk, hogy a békés kiegyezés ügye egész erőnkkel rendelkezhetik, teheti csak képessé a koalíciónak több belátással és mérséklettel bíró tagjait, hogy tegyenek valamit az ország megmentésére. Ha ez bekövetkezik, ha a békés megoldást biztosító alapon létrejöhet a hatvanhetesek egyesülése, akkor betöltöttük hivatásunkat, akkor begöngyölhetjük a zászlót, mely alatt harmincz éven át híven és sikerrel, hazánk hasznára s a nemzet erősítésére szolgáltunk a közügyet, addig azonban tennünk kell azt lobogtatnunk, mint egyedüli biztos irányjelzőt a nemzet fölött tornyosuló veszélyek sötét fellegei között.

Most pedig kötelességünk önmagunk s az ország iránt, hogy a pártot tanácstalanul, czéltalanul, dicstelenül szétmállani ne engedjük.

segít lát vágni: a koma fűrészrel s a feleségem aprózza.

— Hát maga mit csinál? Virágokat árul? kérdé Giza szinte ingerülten.

— Még mást is felelt az ember közömbösen. Reggel eladom a tejet, napközben újságot s így alkonyat felé virágot árulok.

— S ez alatt a felesége fát vág. — mondta Giza a távozó ember után — Ilyen a nő helyzete a mai világban s ezért adok én igazat azoknak, kik a nőket egyenjogósítani akarják a férfakkal.

— Egyszóval a nőemancipációnak a híve? — kérdezte a gróf.

— Annyira híve vagyok, hogy nemsokára leteszem az orvosi vizsgát.

— Oh előre is gratulálok. — mondta a gróf felállva s azután nagy szóbőséggel előadva, hogy egy hosszú hétre elutazik, ajánlotta magát és távozott.

— Még ma elutazik? kiáltott utána Margit.

— Holnap ilyenkor — szólott vissza a gróf.

A két barátnő egyedül maradt. S most kezdődött az általános kritika. Ennek bevezetése és összeegyeztetése után kérdezte Margit:

— Hogy tetszik?

— Nekem nem tetszik és neked?

— Imádom — jelentette ki Margit meggyőződéssel.

— Ugyan miért? Ezt a más mellényes, más nadrágos, máskabátos; röviden felemás urat, aki még akkor sem huzza le a kesztyűt, mikor kezét fog — tört ki Gizától a szóáradat.

— Az ok egyszerű, tudniillik: nekem nincs szándékom az orvosi vizsgát letenni, vénlány

nem akarok lenni, apa nyakig uszik az adóságba, és mindenkinek nem leszek a felesége. Ezen okoknál fogva tehát imádom a gróft. — mondta Margit.

— Nevetséges, hogy a kesztyűt nem huzza le, szólalt meg Giza megint s aztán mint akinek hirtelen gondolata támad ünnepélyesen jelentette:

— Kedves barátnóm, te meg vagy csálva!

— Hogyan? kérdé Margit meglepődve.

— Nem sejtetted miért nem huzza le a kesztyűt!

— Fogalmam sincs, sohasem tulajdonítottam neki nagy fontosságot — mondta Margit még mindig nem értve barátnőjét.

— Nem gondoltál arra, hogy a grófod jeggyűrűt rejteget?

— Az meglehet — felelt Margit elgondolkozva. Majd megtudjuk holnap. Ugy-e leszel szíves holnap velem sétálni jönni?

— Örömmel, de hát miért? — kérdé Giza.

Majd a Royal előtt megyünk el. Azt hiszem délelőtt ott szokott lenni a gróf. Mielőtt elutazna szeretném megtudni, mit rej a kesztyű?

Másnap délután a két lány sétálva haladt a Royal-felé. A nap forrón sütött. A két lányon kivágot elejű, nyári ruha volt, erősen diszitve csipkével.

Végre a Royal elé értek. Az unalomtól unatkozó férfakkal volt tele az egész kávéház s a sok tükör között — mint valami királynő ott trónolt a kaszirnő. A sok szivarfüst szinte hamuszürkévő változtatta arczán a különböző fehér és piros festékeket.

A két lány hosszasan benézett, de a gróft nem látták. A kávéházi férfiak messzire utánuk néztek s nem egy volt köztük olyan, aki nem is nézte a két lány arczát, hanem a magas sarku félczipőből pikánsul kiemelkedő bokákat vette szemügyre szakértői figyelemmel. S amint a két lány eltűnt a láthatárból itt, köztük is érvényesült a világ közmondása: pihenés után jól esik a nyugalom s visszaestek előbbi unott állapotukba. De újra kezdődött az érdeklődés, midőn a két lány vissza jött és ismét vissza ment.

Margit képes lett volna mindaddig ott sétálni, míg a gróft meg nem látja, de Giza azt tanácsolta, hogy nézzék meg a közeli múzeumot, annál is inkább, mert az eső csepegni kezd. Onnan, ha azután kijönnek, körülbelül a kávéházban lesz már a gróf.

A múzeum felé tartottak tehát. Az uton nagy csoport közeledett feléjük. Egy férfi vezette őket s felhangzott a jövő dala: a munkás dal. A nők irigykedve nézték őket és röhögtek; néhányan meg, mikor az éhségtől besett szemük tekintete a két lány óralánczára, karpereczére tévedt, meglátszott, hogy csak alkalom, hely és idő kellene, hogy megzúleszen a bűn.

Vége a múzeum elé értek, tán be sem mentek volna, ha nem kezd esni az eső. Féltek az esőtől, tehát bementek s alig, hogy beléptek, már is szerettek volna visszajönni. A múzeum igazgatósága csak nagy kérelemre engedte megtekinteni a termeket, mert amint ő mondta:

— A falakon repedések támadtak, úgy

Konferencia fog dönteni a párt fenn, vagy fenn nem tartása iránt. Ezen meg kell jelenünk mindnyájunknak, kik érezzük, hogy egy ilyen vég szegyet hozna reánk, újabb csorbát ejtene a nemzet politikai hitelén és végleg kompromittálná azt a czélt, mely nyugtalanító barátaink szeméi előtt lebeg: a hatvanhetes alap megmentését.

Ez a felhívás bizonyára siettetni fogja a szabadelvűpárt egy részének belépését a függetlenségi pártba.

Fejérváry itthon.

Báró Fejérváry Géza augusztus 16 án ismét Budapesten lesz. Azonban nemcsak az hozza haza, hogy a király születése napján ebédjével kudarcot valljon, hanem missziójának befejezése. Neki és társainak szeptember 15-ike előtt menniök kell, mert különben a mondott napon kiverik őket az ország házából, melyet minden czél és értelem nélkül. törvény és szokás ellenére hónapokon át zárva tartanak; tehát még egy kísérletet kell tenni, hogy az elnapolást utólag igazolhassák. Báró Fejérváry még egyszer fel fogja szólítani az ellenzék vezérférfait, hogy mondjanak le a nemzeti politikáról, hogy fogadják el az általa bitort helyet az ő politikája alapján. Báró Fejérváry az ő másodlagos ajánlatát augusztus 19-én szándékozik a vezérférfiak elé terjeszteni; a sikertelenség előre látható.

Önkéntes belépések megkönnyítése.

A vármegyék és városok törvényhatósági bizottságai, tudvalevőleg, elhatározták, hogy semmiféle néven nevezendő ujonczot nem adnak az ügyvezető kormányának. Tehát még az önként jelentkező ujonczok belépését is megakadályozzák akképpen, hogy a belépési bizonyítványt megtagadják tőlük.

Ilyenformán egytizenegy katonát sem kaphatott volna a kormány; sőt még az egyévi önkéntesek belépése is lehetetlenné volt téve.

A honvédelmi miniszter — a törvényhatóságoknak azt a határozatát paralizálandó — ren-

deletet bocsátott ki, amely lehetővé teszi az egyévi önkéntesek és az önként jelentkezők belépését.

A honvédelmi miniszter rendelete így szól: Az önkéntes belépéshez szükséges igazolások tekintetében a véderőről szóló 1889. évi VI. törvényzikk végrehajtása tárgyában kiadott utasítás I. Rész. 146. §. intézkedik.

Az ebben foglaltak fenntartása mellett további rendelkezésig megengedem, hogy a honvédséghez való önkéntes belépés esetében, az említett szakasz I. a) pontja alatt előírt »belépti bizonyítvány« esetleg a születési és az illetőségi felavatása előtt a csatolt minta szerint felveendő jegyzőkönyvvel pótolható és hogy az apai (gyámi) beleegyező nyilatkozat két tanu aláírásával igazolható legyen.

Ha a belépni óhajtó valamely bevallott bűncselekménye kétséssé teszi azt, vajjon az önkéntes belépésre van-e igénye, ez esetben a felvett jegyzőkönyv az előljáró kerületi parancsnoksághoz terjesztendő be, mely az ítélet beszerzése után határozatomat tartozik kikérni.

Az illetőségi bizonyítvány be nem szerethetősége a felvételre akadályul nem szolgálhat.

Azon körülmény, hogy a felvételt óhajtó állítási kötelezettségének megfelelt-e, az állítási lajstromokból és a távollévők jegyzékéből (2 1. minta a 109. § hoz) állapítható meg és az esetben a honvédkiegészítő parancsnokságok által a kérvényen igazolandó.

Jelen rendeletem, mely a VII. honvéd kerületi parancsnokságnál fordítandó le fordított nyelvre, s ez által adandó ki az alárendelt honvédkiegészítő parancsnokságoknak, valamennyi honvéd kerületi és az 1—24 honvédkiegészítő parancsnokságnak közvetlenül adatik ki s a fölöttes parancsnokságokhoz nem terjesztendő fel utólagos látamozás végett.

Budapesten, 1905. július 21-én.

Bihar Ferencz s. k.,

m. kir. honvédelmi miniszter.

A »belépési bizonyítványt« eddig a hatóságok állították ki — a honvédelmi miniszter rendelete értelmében, most elegendő egy apai beleegyező nyilatkozat, amelyet két tanu aláír. Az egyévi önkénteseknek szükségük volt illetőségi bizonyítványra, amelyet, tudvalevőleg, szintén a hatóságok állítanak ki. A rendelet számít arra, hogy a hatóságok ezt nem fogják kiállítani — és ezért fölöslegessé teszi.

Önkéntes belépések megkönnyítése.

Pitreich és Bihar nyilván abban a meggyőződésben élnek, hogy a magyar ifjuságnak most nincsen hobb vágya, mint önkéntesen jelentkezni katonai szolgálatra.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Évek óta nem volt olyan keveset ígérő, színtelen közgyűlése Nagy-Várad város törvényhatósági bizottságának, mint a holnap, csütörtökön délután tartandó.

Összesen 22 pontból áll a tárgysorozat s ezek között egy érdemleges van, amelyben a tanács a Szigligeti színház tűzbiztonságának emelését czélozza a szinpadai zápor készülék és a II-od emeleti vészteraszról levezető vas lépcsővel,

A tárgysorozatban van még a polgármesteri jelentésen kívül 11 közterület adás-vételi ügy, 5 szabadságidő és 1 fizetési előleg iránti kérvény és három társtörvényhatóság átirata.

A polgármesteri havi jelentésben a közigazgatásra vonatkozó adatokon kívül, fel lesz-

nek említve a város fejlődését előmozdító mozzanatok: a Fő-utca aszfaltozása, a villamos vasút építésének megkezdése stb.

A holnapi közgyűlés tárgysorozata a következő:

Nagyvárad város törvényhatóságának 1905. évi augusztus hó 10 ik esetleg következő napján mindenkor d. u. 3 órakor a városház tanács termében tartandó ülésén a következő ügyek fognak tárgyalatni.

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.

2. Torda-Aranyos vármegye közönsége a pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvédségek szétválasztása tárgyában a m. kir. belügyminiszterhez intézett feliratát pártolás végett megküldi.

3. Nógrád vármegye közönségének II. Rákóczy Ferencz vezérlő fejedelmé választása 200 éves emlékére rendezendő ünnepélyre szóló meghívója.

4. Sopron vármegye közönsége a községi fiúiskolákra vonatkozó szabályrendelet törvényes intézkedések megváltoztatás tárgyában a m. kir. belügyminiszterhez intézett feliratát pártolás végett megküldi.

5. A tanács előterjesztése a színház vészteraszairól létesítendő két külön lejáró lépcsők és a színházi zápor készüléknek elkészítése iránt.

6. A tanács javaslata az ev. ref. leánynevelő intézet építkezése által elfoglalt közterület díjtalan átengedése iránt.

7. A tanács javaslata a Városligetbe vezető ut és Lakatos-utca sarkán levő telek eladásának kimondása iránt.

8. A tanács előterjesztése Hajnal Arpádné telkéből a köztérhez csatolt terület kártalanítása iránt.

9. A tanács előterjesztése Rácz Kálmán és neje telkéből a közterülethez csatolt terület kártalanítása iránt.

10. A tanács előterjesztése Körösy Árpád telkéből a köztérhez csatolt terület kártalanítása iránt.

11. Ugyanannak előterjesztése Pollák Ignác és neje telkéből a köztérhez csatolt terület kártalanítása iránt.

12. Ugyanannak előterjesztése Mayr Sándor és neje telkéhez csatolt közterület átengedése iránt.

13. Ugyanannak előterjesztése a Berger Gyula építkezése folytán köztérhez csatolt terület kártalanítása iránt.

14. Ugyanannak előterjesztése a Moskovits József építkezése folytán nevezett telkéhez csatolt közterület kisajátítási árának megállapítása iránt.

15. Ugyanannak előterjesztése Karkusz Sándorné építkezése folytán a köztérhez csatolt területért nyújtandó kártalanítási ár megállapítása iránt.

16. Ugyanannak előterjesztése Hosszu Kelemen és neje Torszán Mária telkéhez csatolt közterület árának megállapítása iránt.

17. Bordé Ferencz főjegyző 6 heti szabadság idő engedélyezése iránti kérvénye,

18. Mendelényi Béla fogalmazó 4 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

19. Altnóder Vincze számtiszt 4 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

20. Novák József számtiszt 4 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

21. Báthory László irodatiszt 4 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

22. Giraud Árpád rendőralkapitány fizetési előleg iránti kérvénye.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatba nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1905. évi augusztus hó 5-én.

Bordé Ferencz,
főjegyző.

hogy egy hét kell, míg a kőműves kijavítja. Nehány termet futólag megtekintettek s még a hátralévő V. termet akarták megnézni, annál is inkább, mivel az eső még jobban esett.

Nem tudták, merre van, meg kellett valakitől kérdezni. A folyosó másik végén egy nadrágra és ingben levő mezitlábos kőműves javítgatta a falat; feléje tartottak.

— Milyen modern ez a kőműves — jegyezte meg Margit nevetve.

— Mit nevensz? — jegyezte meg Giza — hasonlít a te grófdhoz: az is a helyzethez nem illő módon viseli a kesztyűt.

A nyitott ablakon egy fecske repült be s a kőműves feje felett csicseregni kezdett, a kőműves rápillantott a fecskére és dalba fogott oly kellemes hangon, hogy Margit szükségesnek tartotta megjegyezni:

— Bár csak elhallgatna, így sosem lesz vége az esőnek — s gyorsan, hogy elhallgatassa fordult feléje:

— Ugyan kérem nem tudja, merre van az V. terem. — A kőműves hátra fordult:

— Erre tessék! — Mondta és erre a két lány egyszerre kiáltott fel:

— A gróf! — Igen ő volt: Gróf Teleszky Aladár. Meg volt tehát fejtve, hogy miért visel kesztyűt mindig. Giza szívből kacagott, Margit szintén: hamár haragszik, tán csak nem fogja mutatni. És nevetve hagyták ott a majdnem elsüllyedő gróft.

— Hát még mindig imárod? — kérdezte Gizi Margittól.

— Tán csak nem vagyok bolond, hisz már nem grófi — volt a felelet.

Ilyen a mai világ.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Aug. 10. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.

Aug. 10. Képviselőválasztás Biharon.

Aug. 20. Kath. Legényegylet mulatsága

Szept. 23-25. Lövészegylet tennisz-versenye.

Eger.

Ismerem Dobó városát s elmondhatom, hogy ha valamelyik magyar városban otthonosan érzi magát az ember, hát az Eger városa.

Kedves, becsületes a lakossága, szép, erőteljes a férfai, asszonya, leánya. A fajmagyarságnak egyik legerősebb vára az érseki város és szin-katholikus vidéke.

Ismerem azt az ezredet is, amely Egerből kapja ujonczait. Olyan az az ezred, mint maga Eger: szép, erős és szin-magyar. Negyvennyolczban az egész ezred honvéd lett s ott harczolt minden nagy és véres csatában a régi zászló alatt. Világosnál tette le a fegyvert, a zászló a Kremlbe került, az ezredet pedig az osztrákok teljesen ujonnan állították fel — Csehországban, elfogott honvédekből.

Amint az meg van írva az ezred német nyelvű történetében. A regimentsgesctrichtének egyharmadrészét töltik be a forradalmi dialok.

Természetes, hogy ezt az ezredet beczézik Egerben. A lakosság együtt érez katonáival; fiaiból kerül ki a legénység, de egy része a tisztikarnak is. Az ezred magyarsága meglátzik a tisztikaron is.

Hogyan kerekedhetett mégis véres verekedés Egerben a civilek és a katonák közt?

Csak úgy, hogy 5 évvel ezelőtt a 60 ik háziezred Egerből Bécsbe került. Ott is megállja a helyét: a hadtestparancsnok kijelentette, hogy egész hadtestében az egri ezred a legjobb. Egernek pedig adtak egy oláh ezredet, a szatmári 5. gyalogezredet, melynek legnagyobb része oláh és sváb.

Nem ilyen legényekhez volt szokva a tiszta egri nép s ezért érthető, ha az ötös bakákat városzszerte lenézik, ki nem állhatják. Az oláh baka természetesen annál jobban igyekezett megmutatni, hogy hiába nem szeretik, azért mégis csak neki adja meg az erőt a fegyver.

A mi szomorubbá teszi az esetet: ugyanígy gondolkoznak egymásról a városi társaság és a tisztikar is.

Nem csoda tehát, ha egy szikra lángborította Egert. S a katonaság ottani szellemét mutatja, hogy a polgári hatóság felkérése nélkül egy századot vezényelnek ki a békés polgárok ellen, a század pártját fogja kötekedő, részeg oláh bakáknak s a helyett, hogy a beugott katonákat szurony között kísérené be halomra lövöldözi a védtelen embereket, köztük lányokat, gyermekeket.

Szigoru vizsgálatot követel itt az ország. Szabálytalanság mindjárt az, hogy katonaság «rendfentartás végett» polgári megkeresés nélkül kivonult. Szabálytalanság, hogy a tiszt a rendőröknek parancsokat adott. S legfőbb szabálytalanság, hogy a katonaság nem a rendbontás okait, a részeg oláh bakákat fogta el, hanem belelőtt az ártatlan tömegbe.

E három cselekedet katonai szabályokat is sért Bizunk benne, hogy az igazság nem fog késni s lesújt arra, aki a szabályokat áthágta. Egy piszkos szijért büntetés jár katonáéknál;

arányosnak várja most is az ország a büntetést.

És minél előbb követelni kell a magyar szellemű katonaságot, a magyar vezényszót s a nemzetiségi ujonczok szétoztását magyar ezredre. Az efféle surlódások többet ártanak a hadseregnek minden exlexnél. Elkerülésükre egy mód van: a magyar szellem térloglalása, uralomra jutása.

A nagyváradi házi ezred mutatja, hogyan lehet a nemzetiségi elemet is a katonaság keretén belül a magyarság, felsőbbsege által a magyar társasághoz alkalmazkodóvá tenni.

Az egri vérengzésről egy szemtanu a következőket jelenti: Az érsek-kertben tartózkodó katonák, bár a legények megtiltották nekik, hogy a táncz helyiségbe lépjenek, erőszakkal részt akartak venni a mulatságon. A leányok azonban nem tánczoltak a katonákkal. Erre ezek leányokat és legényeket a lehető legdurvább módon bántalmazták. Asszonyokat, leányokat, sőt gyermekeket is megtámadtak és a bajonett nyelével ütöttek. A rendőrség segítségére sietett a megtámadottaknak és sikerült a katonákat a helyiségből kiszorítani. Ebben a pillanatban megjelent a hat emberből való kaszárnyabeli készület és a többi katonával együtt köveket dobált a rendőrökre. A rendőrség, mindössze öt ember, megállotta a helyét és igyekezett a zavargókat elűzni. A küzdelem tőpöntjén volt amikor megjelent a helyszínen Nagy főhadnagy és egy 60. gyalogezredbeli hadnagy, akik valami mulatásból tértek haza, Gulyás rendőr akkor odalépett a főhadnaghoz és röviden jelentést tett a történetekről. Ez alatt azonban a katonák három rendőrt megsebesítettek és harczképtelenné tettek. A főhadnagy erre intézkedett, hogy a közeli Szarves-kaszárnyából egy század gyalogság vonuljon ki a készület támogatására, dobpergéssel, rohamlépésben érkezett meg a század egy tiszt helyettes vezérlete alatt. Rögtön tüzet adtak a katonák és nagy zürzavarban úgy katonákat, mint rendőröket és polgári személyeket találtak. Novák János 14 éves fiut, aki a kutból vizet merített meglőtték. Az utcai csata ezután néhány perc alatt bevégeződött. A zavargók elmenekültek és a katonák a rendőröket is, akik időközben hát emberrel megszorították, egészen a Koronas-szállóig üldözték. Huszonhat ember sebesült meg: 13 katoná, akiket katonai kórházban ápolnak, 6 rendőr és 7 polgári ember. A megsebesült polgáriak közül néhányan az állapot igen aggasztó. A városi rendőrkapitány és a hadbírósnak már megindították a vizsgálatot.

* Hegedüs Géza vád alá helyezése.

A múlt év tavaszán nagy szenzáció volt Nagyváradon, akkor pattant ki ugyanis a titok, hogy Hegedüs Géza, a város főpénztárosa, a város vagyonából több mint százezer koronát sikkasztott. A közigazgatási hatóság ezért hivatalvesztésre ítélte, a királyi ügyészség pedig hivatali sikkasztás czímen megindította az eljárást. Hegedüs Géza a vádirat ellen számos kifogást tett, melyeket a nagyváradi törvényszék a minap tárgyalta Kepes L. Miklós elnöklésével. Szavazó bírák Debreczeni József és Szegedy Lajos voltak. A vádtanács Hegedüs Gézát a vád és védelem előterjesztése után vád alá helyezte. A törvényszéki főtárgyalás körülbelül már szeptember hónapban meg fog történi.

* A kath. sajtó köréből. Auer István érdemes hirlapíró társunk, az »Alkotmány« segédszerkesztője s jőnévű katolikus költő, a néppárt »Christliches Volksblatt« című német nyelvű hetilapjától, amelyet tízeven keresztül ambíciózusan és lelkes magyar érzéssel szer-

kesztett, a most vasárnapi számmal megvált. A lap felelős szerkesztője ezentul Ernszt Sándor dr pápai kamarás, volt országgyűlési képviselő, a néppárt titkára.

* A hivatalos lapból. A magyar királyi pénzügyminiszter Gréger Géza nagyváradi lakost ideiglenes minőség díjtalan magyar királyi pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a nagyváradi magyar királyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

* A pápa és a néger-kérdés. Msgr Coccozo a rabszolgaellenes liga elnöke, mint a »Temps« jelenti az Egyesült-Államok és Kanadából való visszatérése alkalmával megjelent a Szentatya előtt fogadtatáson és jelentést tett utazásának eredményéről. A jelentésében elmondta, hogy czélszerű dolog volna az amerikai püspököket erkölcsi s anyagi támogatásban részesíteni, hogy képesek legyenek Közép-Afrikában falvakat létesíteni szabad négerék számára Msgr. Coccozonak oly eredményes volt a munkássága, hogy ott tartózkodása alatt körülbelül ötven ilyen községet alapított, Minden ilyen falu vagy község egy amerikai vagy kanadai egyházmegyéhez osztatott be. A Szentatyanak láthatólag jól esett ezen szép eredmény és további buzdításul a mondott czélra 10.000 líra értékű remek kivitelű vázát ajándékozott.

* Sikkasztó ügynökök. Margittai Gyula kézmű és rövidáru kereskedő, lakik Szacsvey-utca 60. szám alatt, panasolja, hogy Weiss Sándor és Bányai Aladár nevű ügynökeinek elszállítás végett különböző fehérműeket adott át. Nevezettek sem a rájuk bízott áruval, sem pedig az annak értékét kitevő 108 koronával be nem számoltak, sőt az átadás napja óta őket nem is látta. Tegnap azután váratlanul megjelent Margittainál Bányai Aladár az egyik ügynök s azt adta elő, hogy tegnapelőtt délután a Körözsben furdott s alig időzött ott egy negyedórát a paron levett ruhái közül egy pár mancsattát és a munkaadója által rábizott két vég vásznat ismeretlen tettes ellopta. A rendőrség mindazonáltal sikkasztás vétségeért nyomozást tett folyamatba.

* Eltűnt husz koronás. Megyesi Sándor, földműves, lakik Magyar-utca 43 szám alatt panasolja, hogy tegnapelőtt este a szekrénye tetejére, egy csupor alá tett 20 korona papírpénzét ismeretlen tettes ellopta. A szobában távolléte alatt a gyerekein kívül csak egy Almási nevű, udvarokba lakó embernek kis leánya járt. Kéri a nyomozás megejtését.

* Nagy betörés Kolozsvárott. A kolozsvári rendőrség táviratilag értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy ott hatodikóról hetedikóra virradó éjjel ismeretlen tettesek betörték Gerey Sámuel kereskedő lakására s onnan összesen körülbelül 4000 korona értékű ékszert és 572 korona készpénzt elloptak. Az ékszerek között különösen egy opálköves és tizenkét briliánskövel kirakott női aranyóra képvisel nagy értéket. A kolozsvári rendőrség azt hiszi, hogy a betörők Budapestre mentek a zsákmánnyal.

* Tüzek a Felvidéken. Trencsénből jelentik, hogy Zsolnán Tordik bádigos háza egy szomszédházzal együtt leégett. Predremén Rozenczeig-féle papirzacskógyár égett le. — A turóczi megyei Kisfalun, a mely Stubnyafüredővel össze van építve, 22 ház égett le a melléképületekkel együtt továbbá sok gabona, szárnyas és igavonó állat. A kár nagy.

* Ne ereszd be a tótot, mégis kiver a lakásból. Róth Lipót piaciúr, Kolozsvári-utca 34. szám alatti lakos, tegnap délután feljelentést tett a rendőrségen Lelmovits Béla, házigaz-

dájának a fia ellen, életveszélyes fenyegetés és magánlak sértésért. Zelmovits ugyanis folyó hó 6-án bár Róth ezt neki több ízben megtiltotta felhasználva az ő távollétét, ismét bement a lakásába, s midőn kiutasította az ablakokat beverte, a butorokat összetörte, végre pedig őt is megsebesítette. Nagy nehezen sikerült csak eltávolítani a házbeliék segítségével, kik is a garázda fiut ekkor apja elé vezették. Itt javulást fogadott és Róthtól bocsánatot is kért, de tegnapelőtt ismét feltámadt benne a tót természet és egyik bátyjától azt üzente Róthnak: hogyha hazamer menni a lakásába, keresztül fogja löni. A rendőrség folyamatba tette az eljárását.

* **Adakozás.** Az olasz-i plébánia-templom belső felszerelésére adakoztak:

X. sz. gyűjtőiv. Gyűjtők: Bezlanovits Olga és Mayr Mária. Olvashatlan név 10, Balázsovits Kálmáné 2, Pander Sámuelné 2, özv. Gyurikovits Béláné 1, Olvashatlan név 1, N. N. 2, Szokoly Irén 1, özv. Gyalokay Jánosné 10, N. N. 1. Keresztes Etelka 2, dr Schweiger Ede 50, Schweiger Edéné 20, N. N. 1, L. K. né 1, dr Döry Ferencz 10, Bumbera Imre 1, Varga Rózsika 1 dr Kazay 1. Zivuska Józsefné 1, V. A. 1, N. N. 1, Ifj. Kaczián Károlyné 2, dr Vonczni Miklós 2 koronát, N. N. 20 f, N. N. 40 f, Cseh Lajosné 20 f, N. N. 2 K, özv. Szűcs Ferenczné 40 f, Popovits Gusztáv 1 K. Összesen: 128 korona 20 fill. Az előbbi kimutatással együtt 7476 korona 10 fill.

XI. sz. gyűjtőiv. Gyűjtők: Trenhauser Rózi és Csányi Sárika. Dr Nyiry György 4, Wurst József 4, dr Kiss Döme 5, N. N. 2, N. N. 2, Mayr Gy. 1, N. N. 1, dr Papp Oszkárné 6, Veress Zsigmondné 2, Peiser Károlyné 2, N. N. 1, Medvigy Ferencz 1, dr Ardelean 3, Barabás 14. Abel 6, dr Stokker 2 Premontrei ház 10, Kertész Miksa 2, Nagy Lajosné 1, Trenhauser József 2, N. N. 1 kor, N. N. 20 f, N. N. 40 f, Korn Lajosné 2 K. Moldován János 1 K, N. N. 2, K Pischel Ferdinánd 40 f, N. N. 2 K, Fröhlich Jánosné 3 K, N. N. 2 K. Összesen 91 korona 40 fill. Az előbbi kimutatással együtt 7567 kor. 50 fill.

XII. sz. gyűjtő iv. Gyűjtők: Csányi Sárika és Trenhauser Rózsika. Frankó 10, Lopusnyi 4, Heilinger József 2, Pallay Lajos 10, Mihályházi 2, N. N. 1, Geleta 2, X 5, Hlatky Endre 10, Szkuba Gyuláné 1, Keszte Istvánné 5, özv. Julier Vilmosné 2, Szabó Ferencz 2, Meluch Lajos 4, Trenhauser Rózsika 1, Borody Béla 1, Ficzek Lajos 2, N. N. 1, Topich József 1, Hödl Románé 2, N. N. 1, N. N. 1, Vassné 2, N. N. 1, Stroblné 1, N. N. 1, N. N. 1, özv. Paluga Agostné 2, Medvigyné 10, Marosné 1, Moldoványiné 1, Kiss Istvánné 2, Bodó Ilonka 1 kor, N. N. 80 fill. Handel Gyuláné 50 fill. N. N. 20 fill., Bagosy Sándorné 80 fill. Összesen 96 kor. 30 fill. Az előbbi kimutatással együtt: 7663 kor. 80 fill.

XIII. sz. gyűjtő iv. Gyűjtők: Számborovszky Irén és Domokos Ida. Kaisszer Józsefné 3, Németh Istvánné 4, Lechky Nándor 8, Kondorné 1, Rozsly Géza 10, Nagy Ilma 1, Keller 1, Szentlélek Kálmáné 3, Kováts Béláné 20, Schadberg Béla 2, Csicsay Alajos 10, J. B. 1, Ifj. Számborovszky Rezsőke 1, Számborovszky Rezsőné 4, Tóth Mariska 1, Ferdényi Olivérné 10, B. Gézáné 2, Király Lajosné 1, Szentlélek Jolán 1. Padala Pálné 2, Tatár Zoltánné 1, Szamzenkáné 2, Siliga Ferencz 1, Gyiresi György 1, Bordé Ferenczné 1, Harmathy Károlyné 2, N. N. 2, N. N. 2, Jancsó Dezső 5, Ferencsik Odónné 2, Békéssy 2, Tóth Imréné 5, Pekanovits Imréné 2, özv. Károssy Sándorné 4, N. N. 1, özv. Gedeon Lászlóné 2 kor. P. I. 40 f, Bihary Károly 40 f, N. N. 60 f, N. N., 10 f, Kappel Lottika 60 f, özv. Géher Antalné 60 f, N. N., 40 f, özv. Eszéky Gyuláné 60 f, Béla 40 f, Dutka Kolos 50 f, özv. Fényes Lajosné 20 f, Kemenczkyné 20 f, N. N. 60 f, N. N. 40 f, N. N. 20 f, Összesen: 121 kor. 20 fill. Az előbbi kimutatással együtt 7791 korona.

XIV. sz. gyűjtőiv. Gyűjtő: Keledy Margit. T. K. 1, Z. I. 1, nvárad 1. sz. kápt. uradalom 20, Török László 4, Kiss Elek 1, Szentpályné 1, X. Y. 1, Sal Ferenczné 10, Markovits Antalné 8, Ambrus Györgyné 1, dr Szolcsányi Hugóné 5, S. E. 2, N. N. 1, Brém Lőrincz 20, H. Gy. 2, Lindenberger János 5, Peszky Ferencz 5, özv. Grócz Alajosné 2, Vinkler Jozefa 10, L. S. 1, S. B. 2, Palánkayné 2, Lang 1, özv. Bilinszki Sótérné 4, Bozóky Béláné 50, Bunyitay Gyuláné 1, Kenéz Sándorné 2, Deryei Ferenczné 1, Schwoy Vilmosné 1, Jézus nevében 5, dr Szemethy Géza 30 korona, özv. Eleméry Aurélné 80 fillér, összesen: 200 kor. 80 fillér. Az előbbi kimutatással együtt 7991 kor. 80 fill.

XV. sz. gyűjtőiv. Gyűjtő Voszka Irén. Voszka Ferencz 10, Patta Manó 2, Schüch József 2, Germán Károly 2, Fröhlich 5, Oláry Gyula 5, Amigó Mariska 2, Sziládgy Ernő 3, Kolozsváry Sándor 2, Olvashatlan név 3, Fábry testvérek 2, özv. Diószeghyné 2, Fehér János 1, Herschmann Fülöpné 2, Cziller Imre 5, Erődi H. czukrász 2, Nyiry György 4, Hajnal Ferencz 4, Schenker János 1, Gutkovszky József 2, Szauer és Dolgos 2, Csáky Boriska 2, Huzella Gyula 3, Lévay Zsigmondné 2, báró Willburgné 2 Agoston Péterné 2, Lojanek 1, Farkas József 5 korona, Bulyovszky Ödön 20 f, Bulyovszky József 20 fillér. Összesen 81 kor. 40 fillér. Az előbbi kimutatással együtt 8073 kor. 20 fillér.

XVI. sz. gyűjtőiv. Gyűjtők: Buzáth Margit és Buhl Ferike. Özv. Szirbirkné 1, Obendorf Károly 1, dr Nagy Ignác 1, dr Mayr László 10, Böszörményi Géza 10, Schniererné 1, Losmidt 1, Margit és Böske 1, Balázsházy Bertalanné 10, Balsházy Iván 1, dr Wimmer Julián 20, Stark 2 kor., Matzák István 1 K. 60 f, N. N. 20 f, Topich József 1 K, báró Luszinszky Lánke 10 K, Fáter Imréné 5 K, Sártory Bözike 2 K, Erős Rezsőné 10 K, N. N. 60 f, Papp Miklósné 5 K, özv. Kreutz Ferenczné 20 K, özv. Középešyné 20 f, Miskovszky Anasztázia 2 K, Putnik Béláné 2 K, N. N. 20 f, Bösfay Sándor 1 K, özv. dr Gonsory Béláné 1 K, Lukács alezredesné 40 f, Butykáné 1 K Pappné 1 K, Govrikné 1 K, Tanayné 1 K. Összesen: 116 kor. 20 fill. Az előbbi kimutatással együtt 8189 kor. 40 fill.

* **Rendőrök és utonállók harca.** A Budapesti Drégely-utca tegnap éjszaka véres harcra szolgált föl két gyanus alakot, akik erre neki estek és megszurtták, a rendőr végső kétségbeesésében revolvert rántott s belelőtt az egyik utonálló czombjába. Egy másik nagykeszűn érkezett rendőr segítségével végre megfékezte a sebesütn is dühöngő embert. Bevitték a főkapitányságra, a honnan rövid kihallgatás után a Szent István-kórhába szállították. A delektiveknek még az éj folyamán sikerült a másik zsványt is kézrekeríteni, aki társa megsebesülésekor megfutott. A rendőrt, akinek nagyon súlyosak a sevesülései, szintén a Szent István-kórházban ápolják.

* **Rövid hírek. Halálos sérülés.** Csotos Tógyer Spinus községben Lukács Mikulát súlyosan megsértette, úgy, hogy sebeibe belehalt. — **Öngyilkos kised.** Peterden Pópa Éva három éves kis leány tegnap délelőtt félkilenczkor forgópisztolylyal föbe lötte magát. Legnagyobb valószínűség szerint játék közben történt szerencsétlenségről van szó. A katasztrófa mindenestre ritka a maga nemében.

* **Időjelzés.** A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése augusztus 9-ére: Melegebb, elvélve csapadék, zivatarok.

x **Dóra-crém** a legjobb pattanások, szeplő, sömör és napégetés ellen *ára 1 kor;* *Dóra-szappan 70 fillér,* készíti „Kigyógyószertár” Nagyvárad, Bémer-tér Telefon: 431. szám.

x **Sok pénzt takarít,** ha mindennemű vázsnat, ágyneműt, paplant, takarót, női és térfi fehérneműt közvetlenül gyárakból rendel. *Kereskedelmi iroda Budapest, Kerepesi-ut 65. I. em.*

Pannonia étterem és télikert

Első minőségű **Dréher-főle KORONA-SÖR,** termelőktől beszerzett **kitűnő BOBOK;** továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 fillérért.**

Tisztelettel

KARNER GYULA vendéglő.

x Az **Amerikai Áruház** ajánljuk, mint a legdivatosabb cikkek beszerzési forrását, annyival is inkább mivel olcsó árak tekintetében a versenyt egy üzlet sem veheti fel vele.

Igazságszolgáltatás.

Vizsgálat a kiszolgált katonák ellen. A hadügyminiszter, egy konkrét eset alkalmából most a következő általános érdekű döntést hozta: A szolgálati kötelességének eleget tett katonát a három éven túl is visszatartani azon a czímen, hogy ellene a hadbírósg előtt bünygyi vizsgálat van folyamatban, nem lehet. Azonban az elbocsátás dacára a hadbírósg a vizsgálatot lefolytathatja az illető katonák ellen.

TÁVIRATOK.

Kristóffy és Andrassy.

Budapest, aug. 8. (Saját tud. táv.) Kristóffy ügyvezető belügyminiszter válaszol Andrassy Gyula grófnak, aki a miniszter szerint aligha olvashatta át az ő nyilatkozatát figyelmesen, különben nem nevezne *politikai taktikáznak.* A belügyminiszter azt állítja, hogy ő az általános választói jog kérdésével egészen komolyan, behatóan foglalkozik.

Sőt azt is mondja, hogy a képviselőházhoz benyújtandó elaboratum már nagyban készül. A törvénytervezet egybeállításánál *Némethy* Károly miniszteri tanácsos segítkezik; hasonló külföldi intézmények tanulmányozására pedig *Petrovics* Elek és *Ilosvay* Balint, a belügyminisztérium több tisztviselője küldetett ki.

A vezérő-bizottság ülése.

Budapest, aug. 8. (Saját tud. táv.) A szövetkezett ellenzék vezérőbizottságának e hó 10-én, csütörtökön délután 5 órakor tartandó ülésén Kossuth Ferencz, Apponyi Albert gróf és Justh Gyula is részt fog venni. Bánffy Dezső báró azonban elmaradást előre is bejelenette és kimentette. Az ülés, hír szerint, *a kormány vád alá helyezésével* is fog foglalkozni. A koalíció körében érthető érdeklődéssel néznek az ülés elé.

Tisza cikke.

Budapest, aug. 8. (Saját tud. táv.) Tisza István gróf legutóbbi cikke a szabadelpártiak között igen rossz hatást szült. A *Magyarország* tudósítója előtt egyik szabadelpárti képviselő oda nyilatkozott, hogy Tisza cikke csak *olaj a tüzre.* Sokan lesznek, akik a pártkonferencia újabban megállapított határidejét, augusztus 13-át be sem várva, már előtte külön értekezletet fognak tartani, amelyen

Tisza cikke kerül tárgyalás alá. Ennek az éleves értékelésnek legnagyobb valószínűség szerint tömeges kilépés lesz a vége.

Képviselői beszámoló.

Budapest, aug. 8. (Saját tud. táv.) *Sümegi* Vilmos a gyertyószeutmiklósi kerület függetlenségi párti országgyűlési képviselője választó kerülete több községében beszámolót tartott. Választói mindenütt lelkesedéssel fogadták, főként a kerület központján, Gyertyószeutmiklóson, ahol a nagy számban egybegyűlt közönség a Kossuth-ótát énekelte. Este bankett volt élénk részvétel mellett, vidám hangulatban, a melyen szép pohárköszöntők hangzóttak el Kossuth, Apponyi, Justh egészségére s általában az egész szövetséget ellenzékre.

Gautsch Bécsben.

Budapest, aug. 8. (Saját tud. távirata.) Báro Gautsch miniszterelnök ma reggel 6 órakor ideérkezett.

Norvégia válsága.

Budapest, aug. 8. (Saját tud. távirata.) A Megdeburger Zeitungnak jelentik Christiániából: A plebiscitum, melyet e hó 13 án fognak kibocsájtani, s a mely a norvég válság dolgában dönteni fog, az u íó mellett fog állást foglalni.

A népszavazás föltétlenül az elválás mellett fog dönteni. Fölkérik Oszkár királyt, jelölje ki háza egyik tagját a trónra, ha kérelmüket a király elutasítja, *Keresztély* dán herceget fogják fölkérni uralkodójuknak. Ha ez az óhajuk sem valósulhat meg, proklamálják a köztársaságot.

A katonai behívók.

Budapest, aug. 8. (Saját tud. táv.) Bihar honvédelemügyi miniszter sajátos módon igyekszik a hadkötelesek között a jelentkezésre hangulatot kelteni. A hivatalos Budapesti Közlönyben ugyanis erre nézve rendelet jelenik meg, amely szerint az önként jelentkező védkötelezettekől az illetékes hatóságok *belépési bizonyítványt ezuttal nem fognak követelni.* Ez a rendelet alkotmányba ütköző. Megkerülése a passzív ellenállásnak s a megyék nyilvánvaló kijátszása. A megyék ugyanis túnyomó részben kimondották, hogy az önként jelentkezőknek belépési bizonyítványt nem állítanak ki. Ennek megtagadása pedig lehetlenné tette az önként jelentkezők besoroztatását mindeztideig. A rendelet, mely határozottan kimondja, hogy a mai zavaros helyzetben a behívóktól eltekint, most illuzióriusá tenné a megyék férfias ellenállását, amennyiben ilyen önkéntesek valamire való számmal *egyáltalán akadnának.*

A katonai behívók kikébesítése tárgyában egyébként a nap folyamán Kristóffy belügyminiszter, Bihar honvédelmi miniszter és Lányi igazságügy-miniszter tanácskozást tartottak a belügyminisztériumban.

Háboru és béke.

Budapest, aug. 8. (Saját tud. táv.) Londoni hír szerint a pesszimizmus, melylyel

még tegnap várták a béketárgyalások eredményét, megváltozott és ismét sokkal kedvezőbben itélik meg a helyzetet. Ennek oka első sorban a Dayli Mail tokiói távirata, mely szerint ott biztosra veszik, hogy Oroszország végre bele fog egyezni abba, hogy hadi kárpótlást fizessen és hogy Szahalin szigetét átengedje a japánoknak. Közben Portsmouthban és Newyorkban is az a felfogás terjedt el, hogy Witte kezdetben nem lesz hajlandó a japánok követeléseit teljesíteni, de azután a tárgyalások folyamán valamely formában hozzá fog járulni a japánoknak a hadi kárpótlást illető feltételeihez.

Mint Londonból jelentik, a békekövetek elutaztak. A japánok hajón, Witte pedig vonaton. Mikor Witte a vonatból kiszállott a vonatvezetővel kezét fogott s megdicsérte, hogy oly ügyesen, biztos kézzel és pompás menet sebességgel vitte a vonatot célja felé.

New-Yorkból azt az értesítést küldik, hogy az arzenálban, ahol a béketárgyalásokat folytatják, senkit sem fognak bebocsátani a hivatalos kiküldötteken kívül. Altalában egyre kedvezőbb hírek terjednek el a békére nézve, amelynek megkötésére egyre biztosabb kilátások nyílnak. Így mindenütt azt beszélnek, hogy a japánok a *kárpótlási összeget nem fogják túlságosan magasra szabni*, hanem nagyon is mérsékelik. Egyszerűen leszállítják a tényleg fölmerült *valóságos költségekre.* Legnagyobb nehézséget minden esetre Mandzsuria kiürítése fogja képezni, amely még sok gondot okoz előreláthatólag. Kamura hír szerint kétféle föltételeket állapított meg. Az enyhébbek a helyzet jelen kedvező stádiumának megmaradása esetére szólnak. A szigorubb feltételek pedig arra az esetre, ha Oroszország a háborút még folytatná.

Francia hajóraj Angliában.

Budapest, augusztus 8. (Saját tud. táv.) Mint Portsmouthból jelentik, nagy embertömeg hurrákiáltásai és az angol hajóraj üdvözlő lövései mellett hajózott be ma délután tizennyolcz francia hadihajó Caillard tengernagy parancsnoksága alatt. A hajóraj amikor a királyi yacht mellett elhaladt, üdvözölte az angol királyt. A francia hajóraj, sok száz yacht mellett haladt el, a sok között a német császár Meteor nevű yachtja is állott teljes lobogódiszben. Mikor a horgonyt vetett, Caillard a király yachtjára ment, hogy megtegye a hivatalos látogatást. Ez alkalommal a király kitüntetések adományozott a tengerésztszteknek: Jephau tengernagy, Brest parancsnoka és Caillard tengernagy, valamint Toushart altengernagy a Szent-Mihály és Györgyrend nagykeresztjét, Laygue és Puock tengernagyok ugyanezen rend középkeresztjét és 13 francia kapitány a rend lovagkeresztjét kapta.

Budapest, aug. 8. (Saját tud. táv.) Cowessi távirat tudatja, hogy Edvard angol király tegnap este a Victorta and Alsert yachton diszbebédet adott, amelyen a király, a királyi család tagjai, Cambon francia nagykövet és a francia hajóraj tisztjei vettek részt. A király tósztot mondott, a melyben megemlékezett arról a szives fogadásról, a melyben az angol flotta Brestben részesült és ama reményének adott kifejezést, hogy a francia hajóraj látogatása a két ország barátságának kötelékét meg fogja szilárdítani. Reméli, hogy a két ország benső egyetértése a béke támasza lesz és hogy a fennálló jó viszony továbbra is fennáll és mindjobban szilárdulni fog. A király poharát

Loubet elnök egészségére és a francia hajóraj virágzására üritette. Cambon francia nagykövet válaszában hangsúlyozta, hogy a fennálló egyetértés és benső viszony elsősorban a király betolyásának köszönhető. Utána Caillard francia tengernagy beszélt és tosztjában utalt arra, hogy a kölcsönös látogatások a két nemzet tengerészetének rokonszenvét szorosabbra fogja fűzni.

REGÉNYCSARNOK.

A két éji csavargó.

— Elbeszélés. —

Irta: Sz. F.

I

Kedves kis barna teremtés, drága gyöngyvirágom, feledhetetlen »boszorkány»-om, mily fájdalomba kerül, hogy visszaemlékezem reád, holló fürteidre, csengő hangodra, kissé gyors beszédedre, arra a két feledhetetlen lencsére arczodon, s egész szeretetre méltó lényedre. Mégis uegteszem! Megteszem, ha szívem hasadna is belé!

Ki ne tudná, hogy engem becsületes nevemen Gereben Ignácznak hívnak, és emelett, hogy a matematika profeszszora vagyok, rendkívül szeretem a színházat, a zeneszűnököt, kóristákat és kóristánékat, tragoediát, komédiát, még a balletet is. Csakis egytől, a pr mado-náktól irtózom, mert ezekkel csak grófok meg hercegek lehetnek bizalmas lábon, bennök van elég erő és kitartás van esprit és van zsebökben duzzadt tárca, mely még az espritel is versenyre száll.

Nekem eszemágában sem volt, hogy szememet oly magasra emeljem. Nekem elég volt a kis leányka ott a harmadik sorban, a nyurga leányok hátamögött, hova csak gukker segélyével juthattam el.

Az igazat bevallva oda aztán sokat eljuttam — gukkeremmel.

Tetszett nekem, hogy valóságos Kolumbos vagyok e tekintetben, mert még senki sem vette észre. Kivántam, hogy bár soha se vennék észre.

És mindjárt az első nap megtudtam, hogy a barna leánykát Bors Ilkának hívják. Nem volt eléggé költői név, de nekem mindegy lett volna ha Paprikásnak hívtán volna bár, mert nem annyira neve, mint ő maga nyerté meg tetszemet. Különbben ami azt illeti, bizony Gereben Ignácot sem mondhatni valami költőiesen hangzó névnek.

A kis Ilka kardalnoknő volt egyik fővárosi színháznál, s most is magam előtt látom midőn először a szinpadra lépett: félénken, ügyetlenül, de még sem félszegen. Ugy nézett körül a fényes színházban, mintha a mennyországba jutott volna. Pedig csak ez igazán az a hely, mely legkevésbé hasonlít a mennyországhoz, mert sehol annyi kísértésnek nincsenek kitéve az ártatlan leányszívek, mint e ragyogásban, e festett csillagok közt, a gázlámpák alatt és a művész urak mellett.

A kis Ilka úgy kivált a tömegből. Közéjük tartozott és mégis kiritt közülök. Ugy volt öltözködve, mint társai s mégis gyöngyszemnek tünt fei a sok kavics közt.

Bármint igyekszem, a barna ruha piros sávoyaival, a hófehér főkötő a koromsötét fűrtökhöz tapadva a kék szem, mely a fekete szemöld alól nyájasan pillantgatott, a rózsaszínű harisnya, mely a legszebb bokát mutogatta és a piczi cipő, melyke csakis az Ilka kisasszony lába férhetett, mindig előttem lebeg.

Nekem azonnal úgy tetszett, hogy ez a lányka nem jöhetett varró intézetből, a konyha mellől vagy cseléd házból, nem lehet házmesternek vagy hentésnek leánya, kit nyakon csip a művészet utáni vágy. Ama kategóriába sem tartozott, mely csak arra szolgál, hogy megle-

gyen a szabadság, a teljes, a semmivel nem törődő szabadság.

Hogy juthatott még is ide?

Eleinte csak tanakodtam, de nem kérdezősködtem. Félttem, hogy ha tudakozodom, másnak is feltűnik, kit pedig csak magamnak szántam.

Minden előadás után ismételttem e kérdést: vajjon ki lehet?

Véletlenül jutottam hozzá a titokhoz.

Egy este a színházba ültem és csendes szemlélődésbe merültem, midőn egy öreg ur szólal meg mellettem és kérdi, hogy nem ismerem-e. azt a szép lánykát ott a színpadon?

— Az kérem Bors Ilonka, viszonzám udvariasan.

— Hát csakgyan az. Szegény Ilonka, hova jutottál? A jólétebből a...

— Ön ismeri azt a kisasszonyt? kérdém kíváncsian.

— Hogy ne ismerném az öreg Bors leányát, a kis szeretetreméltó Ilonkát, ki annyi derült percet szerzett nekünk vidámságával, találó megjegyzéseivel, enni való ügyességével Ne... oda, azok közé a leányok közé, hanem grófnők s báró nők közé illenék az a gyermek.

Az öreg ur egészen elérékenyült midőn felnézett a színpadra.

— Az a, az a, ő az... Nini Mintha észre vett volna. Nem köszönsz kis lányom a János Bácsinak, ki annyiszor ölében tartott s dédelgetet? ... Nem akarsz megismerjelek? Eszem a lelkeidet most is meg an benned a büszkesség, hogy senkire nem akarsz szorolni.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A m. kir. nagyváradai honvéd hadapród iskola számára az 1905-6. tanévre zárt ajánlati versenyárgyalás hirdettetik a szükséges író és rajzszerek, valamint füzetek szállítására nézve. A versenyárgyalás: Nagyvárad, hadapródiskola, főépület földszint 7. számú szobában, folyó évi augusztus hó 14-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni. Pályázati feltételek megtudhatók a hadapródiskola kezelőbizottságának havatalos helyiségében.

Szalma eladás. A szalmazsákokból kiűritett és az intézet lóistállója mögött bogjába rakott szalmatörmelék 1905. augusztus hó 16-án délelőtt 10 órakor szóbeli árlejtés illetve, alku egyezés melle t a legtöbbet ígérőnek eladatik. Az árlejtés a hadapródiskola főépület földszint 7-ik számú helyiségében tartatik meg, hol is a szükséges világosítások a kezelőbizottság által bármikor adatnak. Nagyvárad 1905. évi augusztus hó 8-án M. kir. nagyváradai honvéd hadapródiskola parancsnokság.

Nagyváradai hetivásár.

A nagyváradai piacon 1905. aug. 7-ik és aug. 8-ik napján tartott vásárban eladott természetnyenyek és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 16.40 1.620 16.— Kétszeres buza 13.60 13.40 13.20 Rozs 12.40 12.20. 12.— Arpa 14.— 13.80 13.60 Zab 12.80 12.60 12.40 Tengeri 20.— 16.20 16.— Borsó 42.— Lenese 46.— Bab 32.— Köleskása 30.— Burgonya 5.— 100 kiló lángliszt 27.— Zsemlyelisz 26.80 Fehérkenyérlisz 26.40 Barnakenyérlisz 23.— Széna fuvarral 7.— Szalma fuvarral 2.20. Só zolt szalonna 166.— Zsup-szalma —18. A om szalma —12. 1 köbméter búkkfa 6.— Tölgyfa 5.60. Cserfa 6.50. 1 kiló marhahus I. o. 1.12, 1 kiló marhahus II. o. 1.04, 1 kiló marhahus III. o. —.96. 1 liter ó-bor 1.—, 1 liter új-bor 80.— liter pálinka —72, 1 liter szilvapálinka 1.60, 1 liter szesz 2.— 1 mm kősó 21.80. 1 mm. nyers faggyu 50.— 1 mm. olvaszt. faggyu 70.— 1 mm. szappan 50.— 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. magyar gyapju 1.—. h. tr. ó-bor 64.—. 1 h. tr. újbor 40.— 1 mm. mész 1.80. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.— 1 h. tr. kendermag 30.—

1 h. tr. köles —. 1 h. tr. repce —. 1 h. tr. dió 40.— 1 h. tr. mogyoró —. 1 h. tr. aszalt szilva 44.— 1 kg. savanyu káposzta 32.— 1 kg. szalonna nyers 1.60. 1 kg. sertéshus 1.44. 1 kg. vereshagyma —.30. 1 kg. foghagyma —.40. 1 kg. bors 4.60. 1 kg. paprika 6.60. 1 kg. barna kenyér —.22. 1 liter kőolaj —.44.

Forgalmi kimutatás 1905. aug. 7-én. Tiszta buza körülbelül 250 h. tr. Kétszeres buza 70 h. tr. Rozs 90 h. tr. Arpa 80 h. tr. Zab 90 h. tr. Tengeri 40 h. tr. Burgonya 70 h. tr.

Lábasjészságok: Hizott sertés mintegy 75 drb. Félhizot 90 drb. 2 éves től feljebb 170 drb 1 éves től 2 évesig 230 drb. Süldő 235 drb. Malacz 277 drb. Vágó marha 220 drb. Jármos ökör 550. drb. Fejős tehén 300 drb. Borju 326 drb. Bivaly 20 drb Juh és keeske 130 drb. Ló 690 darab.

Marha ártáblázat 1905. évi aug. 7-én 1 pár I-ső rendű jármos ökör 620—740 korona. 1 pár II-od rendű jármos ökör 520—600 korona 1 pár II ad rendű jármos ökör 350—500 korona. 1 drb fejős tehén 160—370 kor., 1 drb vágó ökör 170—320 kor. 1 dro. vágó tehén 160—300 ökör 1 drb veres burju 30—50 kor. 1 drb. fél éves borju 50—80 kor., 1 drb egy éves borju 60—130 kor., 1 drb két éves borju 70—210 korona. 1 drb hizott sertés 128—138 kor., pár féléves sertés 36—48 kor., 1 pár egy sertés 72—90 kor., 1 pár két éves sertés 100—150 korona. 1 drb. igaz ló 160—320 korona. 1 p r ökörbőr 44—50 kor., 1 pár tehénbőr 32—40 kor. 1 pár borjubőr 10—20 kor., 1 pár ló bőr 10—20. korona.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, aug. 8.

Buza okt. — — — —	16.16
Rozs okt.-re — — — —	13.06
Tengeri julius 1906. — — — —	12.96
Zab apr. ra — — — —	13.20
Repce aug.-ra — — — —	24.60

Értéktözsde.

Budapest, aug. 8.

Oszt. rákhitelrészvény — — —	512.94
Magyar hitelrészény — — —	806.50
Leszámi oló bank — — —	464.50
Rimamurányi — — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény —	649.—
Közuti vasut — — —	569.50
Városi villam s vasut — — —	2450—

Hivatalos árfoly amok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905 aug. 8-án.

Magyar aranyjárdék 4% — — —	115.75
Magyar koronajárdék 4% — — —	96.80
Magyar koronajárdék 3 1/2% — — —	87.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% —	97.—
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcson —	218.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcson —	166.—
Osztrák járdék papirban — — —	100.30
Osztrák járdék ezüstben — — —	101.20
Osztrák járdék aranyban — — —	11.9
Osztrák korona járdék — — —	100.15
1860. oszt. államsorsjegyek — — —	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — —	16.30
Magyar hitelbank részvény — — —	7.85
Osztrák hitelbank intézeti részvény — —	67.125
Osztrák-magyar államvasuti részvény —	67.6—
20 frankos aranz (Napolendor) — — —	19.08
Német birodalmi márka — — —	11.727
London vista — — — — —	240.10
Páris vista — — — — —	95.47
20 márkás arany — — — — —	23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKISC GYULA.

Kiadó lakások.

Nagypiacz-téren a volt Mandel-féle házban 2 utczai és két udvari szoba s

a hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló lakás **1905. november 1-re kiadó.**

Lukács György u. 6 szám alatt volt Rómer-féle házban 2 udvari szoba s a hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló lakás **1905. november 1-re kiadó.**

Galamb-utcza 110 szám volt Mészáros-féle házban 2 utcza szoba s a hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló lakás **1905. november 1-re kiadó.**

Értekezhetni a »Polgári takarékpénztárnál« Kossuth-utcza 4 szám. 1262.

Haász Manó

kézmű- és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-u. elején.

Tekintettel a szezon végére, minden raktáron levő áruk, melyek gyönyörű nagy mennyiségben vannak felhalmozva, a már ösmert olcsó áraknál is sokkal olcsóbban lesznek eladva.

Kérem erre figyelemmel lenni a szükséges beszerzésnél.

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcsó

BUTOR

gyári árban, kezeség mellett

háló-, ebédlő-, szalon és uriszoba berendezések, valamint egyes butor-darabok a

Magyar Műbutorgyár
Részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő-utcza elején.

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás-, kávéház- és szálloda-berendezések műipari vállalata.

Kívánatra rajzok és költségvetések.

HIRDETÉSEK

jutányos árban

felvételne

a

„TISZÁNTÚL“

kiadóhivatalában.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és ment káros alkatrészeketől.
Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek, aki bebizonyítja, hogy szappana a »Schicht« névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas“ vagy „kúles“ szappant)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.

A ruhát kiméli és megóvja. 1227. b.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb

Hófehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan »Schicht« névvel és a »Szarvas« vagy a »kúles« védjeggyel legyen ellátva.

Eladó ház.

A város legegészségesebb levegővel bíró részén egy még 10 évig adómentes ház, mely áll 3 szoba, 2 konyha, pincze és hozzá való mellékhelyiségekből, szabad kézből eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal.

1254.

Üzletnagyobbitás miatt

az összes raktáron levő divatkelmék, francia delain és batisztok, zefirek, kartonok női és férfi fehéreneműek, diszek és bélésárúk stb. az eddigi igazán olcsó árainnál még **olcsóbban** árusítom el. Már 20 kor. vásárlásnál még árengedmények.

Klein Menyhért

Szt.-László-tér Holdas-templom mellett.

Kinek főelve, hogy áruai a divatnak minden tekintetben, de első sorban a czélszerűségnek feleljen meg.

„Nagyváradai Hitelbank“

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsonöket nyújt,

amelyeket a legrövidebbidő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább

kamatozású kölcsonöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5°-os** kamatot fizet

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat Értékpapírok, ékszerék és terményekre

előleget ad. **Az igazgatóság.**

Szárazvámi kréta-, mész-, és kőipar
részvénytársaság Szárazvám, Sopronm.

A Hydrochromin száraz por, amely *csak vízzel, minden egyéb toldalék nélkül* vegyítve, már is festésre kész. Alkalmazása tehát bárki részére az elképzelt leggyorsabb.

A Hydrochrominnal való máz bármely szilárd alapzaton, tart és beváll, így mész-, gipsz- és cementvakolaton, fán, vason és egyéb fémeken, üvegen, porcellánon, agyagedényeken és cementárukon valamint vásznon és jután is. Továbbá *szagtalan*, egy óra alatt megszárad és *már 2—3 nap után mosható*; zománcszerűen sima, kemény és ruganyos lesz, vonalozható, mintázható, befesthető, viasszal beereszthető és kefélhető; nem szakad, nem reped, gázok nem támadják meg, idő múltán a nedvességtől sem puhul meg *esőnek, zivataros időjárásnak ellenáll*, likacsos s ennél fogva *nem gátolja a falakban levő nedvesség elpárolgását* miként pl. az olaj- vagy pedig a kence-máz; végül tűzbiztos és vasnál használva a rozsdá ellen kitűnő óvszer.

A Hydrochromin teljesen pótolja az olajfestéket összehasonlíthatatlanul olcsóbb, az enyvfestéknél alig magasabb ár mellett. A mész vagy enyvfesték valamivel csekélyebb költségét azonban bőségesen föleri a Hydrochromin festés számtalan előnye: mint annak szagtalan, moshatósága, szépsége és tartóssága, nem utolsó sorban pedig az elkészítés egyszerűsége és gyorsasága.

A Hydrochromint fehér valamint a legkülönbözőbb színekben is szállítjuk. Fehér »Hydrochromin« föld festékekkel és ultramarinnal tetszés szerint színezhető. A keverendő festék 10 százaléknál nagyobb mennyiségű ne legyen.

Szintáblázatot kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

1240

Egyedüli raktár Bihar- és Szilágy megye részére

BERKES BERTALAN

festékkereskedése Nagyvárad,
Zöldfa- és Fő-utca.